

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	6
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7. DENETİM BULGULARI	8
8. EKLER	25

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	4
Tablo 5: Taşınmaz Cetvelleri /Bilanço Karşılaştırması	10

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Kurum Taşınmazlarının Tespit ve Muhasebe Sistemine Kayıt İşlemlerinin Birbiriyle Tutarlı Olmaması ve Tam Yapılmaması
2. Haklar Hesabına Kaydedilmesi Gereken Tutarların Doğrudan Giderleştirilmesi
3. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Güncellenmemesi
4. Kameralı Güvenlik Sistemi Alımlarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi

B. Diğer Bulgular

1. Tek Kaynaktan Temin Edilen Hizmetlere İlişkin Mevzuatın Öngördüğü Araştırmaların Yapılmaması
2. Üniversite Bünyesinde Kiraya Verilen Alanların Bazılarında İşyeri Açma Ve Çalışma Ruhsatının Bulunmaması
3. Üniversite Taşınmazlarının Kiralanmasına Yönelik İhalelerde İstekliler Hakkında Yasaklılık Sorgulamasının Yapılmaması
4. Öğretim Üyesi Kadrolarına Alım İlanlarında Objektif Kriterlere Aykırı Hususlara Yer Verilmesi
5. Kayıtlı Ambarlardan Bazılarının Fiziken Bulunmaması ve Ambarlarda Gözüken Taşınırların Ortak Kullanıma Verilmiş Olması
6. Kiraya Verilen Yerlerin Şartname ve Sözleşme Hükümlerine Uygun Şekilde Kullanılıp Kullanılmadığına İlişkin Denetimlerin Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130 uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Şırnak Üniversitesi 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilat Kanunu'nun Ek 101 inci maddesine göre 31.05.2008 tarihinde kurulmuştur.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile düzenlenmiştir.

Bu Kanun'un 12 nci maddesinde Yükseköğretim Kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunudur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat ise başta 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 6245 sayılı Harcırak Kanunu ile diğer ilgili mevzuattır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

1.1. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şırnak Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 6 Fakülte, 2 Yüksekokul, 1 Enstitü, 5 Meslek Yüksekokulu ve 1 Uygulama ve Araştırma Merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	12	26	38
Doçent	53	40	93
Doktor öğretim üyesi	107	88	195
Öğretim görevlisi	98	68	166
Araştırma görevlisi	49	119	168
Toplam	319	341	660

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	123	138	261
Sağlık	4	4	8
Avukatlık	2	0	2
Eğitim-öğretim	-	-	-
Teknik	33	41	74
Yardımcı	47	6	53
Sözleşmeli	42	38	80
İşçi	103	2	105
Toplam	354	229	583

Üniversitede 2024 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 673’dir. Ayrıca Üniversitede 2 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Şırnak Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2024 yılına ait ödenek dağılımının ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı(%)
01 Personel Giderleri	462.418.000,00	513.244.279,76	110
02 Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	45.188.000,00	51.682.761,01	114
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	80.682.000,00	64.238.017,28	79
05 Cari Transferler	8.860.000,00	7.332.094,70	82
06 Sermaye Giderleri	73.200.000,00	63.508.418,33	86
Toplam	670.348.000,00	700.005.571,08	104

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 670.348.000 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 78.913.940 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 749.261.940 TL’ye ulaşmış olup ödeneğin %93’ü olan 700.005.571,08 TL kullanılmıştır.

Personel giderlerinde 462.418.000 TL ödeneğin 513.244.279,76 TL’si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 45.188.000 TL ödeneğin 51.682.761,01 TL’si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 80.682.000 TL ödeneğin 64.238.017,28 TL’si, cari transferlerde 8.860.000 TL ödeneğin 7.332.094,70 TL’si, sermaye giderlerinde 73.200.000 TL ödeneğin 63.508.418,33 TL’si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2024 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Kalkınma Ajansı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden bütçe dışı kaynak kullanılmamıştır.

2024 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.703.000,00	12.040.828,00	325
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	663.177.000,00	754.563.491,00	113
Diğer Gelirler	3.468.000,00	8.854.761,00	255
Toplam	670.348.000,00	775.459.081,25	116
Gelirlerden Red ve İadeler (-)		1.271.000,00	
Net Toplam	670.348.000,00	774.188.081,25	115

2024 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 670.348.000,00 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 774.188.081,25 TL'dir.

Dönem faaliyet geliri 775.459.081,25 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 1.271.000,00 TL ve faaliyet gideri 725.092.606,02 TL olan Üniversite, 86.233.895,27 TL enflasyon düzeltmesi ile birlikte 2024 yılını 106.936.127,59 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2024 yılı gelir toplamı 245.300,00 TL, gider toplamı 187.686,40 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 57.613,60TL kâr ile tamamlanmıştır.

-Sosyal Tesisin/İktisadi İşletmenin 2024 yılı gelir toplamı 5.582.354,98 TL, gider toplamı 4.628.102,73 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 954.252,25 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 7 Aralık 2017 tarih ve 30263 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan sayılı 30263 ile kurulan Şırnak Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi AŞ'nin ortağıdır. Adı geçen AŞ'nin kuruluş sermayesi 50.000,00 TL olup Üniversitenin %100 oranında ortaklığı bulunmaktadır. Şirketten kâr payı aktarımı olmamıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin

katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç

kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2024 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında

yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerinin tanımlamasıyla ilgili bazı çalışmalar yapmış olmakla beraber risklerin belirlenmesinde personelin katılımı açısından bu çalışmalar yeterli değildir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur ancak uygulama açısından eksiklikler vardır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi, mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Şırnak Üniversitesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kurum Taşınmazlarının Tespit ve Muhasebe Sistemine Kayıt İşlemlerinin Birbiriyle Tutarlı Olmaması ve Tam Yapılmaması

Üniversite'nin taşınmaz kayıtlarının “Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik” hükümlerine uygun olarak yapılmadığı ve bunun sonucu Taşınmaz Formları ve İcmal Cetveli ile muhasebe kayıtları arasında tutarlılığın sağlanmadığı görülmüştür.

Kamu kurum ve kuruluşlarının mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar, 02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 13.09.2006 tarih ve 2006/10970 sayılı “Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik” ile düzenlenmiştir. Anılan Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde “Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle ilgili görev, yetki ve sorumlulukları” düzenlenmiş; 7'nci maddesinde ise, taşınmazların kayıt şekli açıklanmış ve hangi form ve cetvellerin düzenleneceği belirtilmiştir. Buna göre idarelerin tapuya kayıtlı olan ya da olmayan taşınmazları ile orta malları ve kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazları Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde kayıt altına alınması gerekmektedir. Anılan maddenin devamında taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri ile görevli birim tarafından hazırlanan formlar esas alınarak, taşınmazların değer ve miktar olarak kaydedildiği Taşınmaz İcmal Cetvelinin mali hizmetler birimi tarafından hazırlanacağı belirtilmiştir.

Şırnak Üniversitesinde, 2024 yılında yukarıda belirtilen Yönetmelik hükmü gereği düzenlenmesi gereken Form ve Cetvellerde yer verilen tutarlar ile bilançodaki taşınmaz tutarları arasında uyumsuzluk bulunmaktadır.

Üniversitenin 2024 yılsonu bilançosundaki taşınmazlarının değeri toplam 770.930.052,40-TL'dir. Aşağıdaki tabloda detayları gösterildiği üzere, taşınmaz cetvelleri ile muhasebe kayıtları arasında 681.992.279,05-TL (770.930.052,40 - 88.937.773,35) tutarında fark oluşmuştur.

Tablo 5: Taşınmaz Cetvelleri /Bilanço Karşılaştırması

	Toplam Kayıtlı Taşınmaz Sayısı	Taşınmazların Toplam Kayıtlı	Kurum Taşınmazları	
			2024 Yılı Bilanço	
Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar(7/A)	190	36.537.026,78		Taşınmaz Değeri(TL)
Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar	8	209.540,00	250-Arazi ve Arsalar Hesabı	84.881.621,08
Genel Hizmet Alanları(7/D)	2	2.784.700,00	251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	20.413.521,74
Sınırlı Ayni Haklar İle Kişisel Haklar	15	49.406.506,57	252-Binalar Hesabı	651.634.909,58
Genel Toplam	215	88.937.773,35	Genel Toplam	770.930.052,40

Kurum taşınmaz envanterinin Yönetmelik hükümleri doğrultusunda kayıt altına alınmaması ve bu kayıtların muhasebe sistemine tam ve doğru şekilde aktarılmaması nedeniyle, Kamu İdaresi Taşınmaz Cetvelleri ile 2024 yılı Bilançosu arasında uyumsuzluk oluşmuştur.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış olup, konuya ilişkin gerekli düzeltmelerin yapılacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak, Üniversite'nin taşınmaz kayıtlarının Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yapılması; Taşınmaz Formları ve İcmal Cetveli ile muhasebe kayıtları arasında tutarlılığın sağlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Haklar Hesabına Kaydedilmesi Gereken Tutarların Doğrudan Giderleştirilmesi

Şırnak Üniversitesi tarafından 260 Haklar Hesabına kaydedilmesi gereken faydalı model belgesi alımının 630 Giderler Hesabına kaydedilmek suretiyle doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 260 Haklar Hesabına ilişkin olarak düzenlenen “Hesabın niteliği” başlıklı 194’üncü maddesinde; söz konusu hesabın, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi

hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Anılan Yönetmelik'in 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabına ilişkin olarak düzenlenen "Hesabın niteliği" başlıklı 202'nci maddesinde; bu hesabın maddi olmayan duran varlık bedellerinin, yararlanma süresi içinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı belirtilmiştir.

Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin 47 Sıra No.lu Genel Tebliğ'in 6'ncı maddesinde ise tutarına bakılmaksızın maddi olmayan duran varlıklar hesap grubunda izlenen varlıklar için amortisman oranı %100 olarak belirlenmiştir. Başka bir deyişle maddi olmayan duran varlık hesaplarında izlenen varlıklara ait tutarların tamamı varlığın temin edildiği aynı yılın sonunda amorti edilecektir.

Yapılan incelemede 2024 yılı içerisinde alınan 3 adet faydalı model belgesi için (KDV hariç) toplam 30.636,00 TL tutarında harcama yapıldığı, ancak kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan bu harcamanın 260 Haklar Hesabında izlenmeyip 630 Giderler Hesabında muhasebeleştirilerek doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Kamu İdaresince, bulguda tespit edilen hususa ilişkin olarak gerekli işlemin yapıldığı; 2025/1762 yevmiye numaralı muhasebe işlem fişiyle düzeltildiği ifade edilmiş olmakla birlikte 2025 yılında yapılan bu işlemin 2024 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak söz konusu hatalı muhasebeleştirme işlemi, 2024 yılı Bilançosunda 260 Haklar Hesabı ile 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabının 30.636,00 TL tutarında eksik görünmesine sebebiyet vermiştir.

BULGU 3: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Güncellenmemesi

Üniversitede işçi statüsünde çalıştırılan personel için 2024 yılında ayrılan karşılıkların güncellenmediği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinde muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan kavramlardan "dönemsellik" kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin sonuçların diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanması, "ihtiyatlılık" ise muhasebe uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı

Yönetmelikte belirtilen durumlarda karşılık ayrılması olarak açıklanmıştır. Kamu idareleri tarafından işçi statüsünde istihdam edilen personelin kıdem tazminatları için ihtiyaten karşılık ayrılması ve işçinin istihdamı nedeniyle yükümlülük altına girilen kıdem tazminatlarına ilişkin giderlerin yılları faaliyetlerine mal edilmesi Yönetmelik'in dönemsellik ve ihtiyatlılık kavramlarının gereğidir.

Bu kavramların gereği olarak Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 291 ve 292 ile 342 ve 343'üncü maddelerinde, ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan kıdem tazminatları karşılıklarının vadelerine göre 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında izleneceği hüküm altına alınmıştır.

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 20.05.2016 tarih ve 9430 sayılı "Kıdem Tazminatı" konulu genel yazısında ise; yukarıda yer verilen açıklamalara değinilerek kıdem tazminatları ile ilgili olarak uygulama birliğinin sağlanması amacıyla söz konusu işlemlerin bahse konu yazıda yer alan açıklamalar ile yazı ekinde yer alan örnek muhasebe kayıtlarına göre yapılması öngörülmüştür.

İş Kanunu'na tabi işçilerin 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14'üncü maddesinde sayılan hallerde iş akitlerinin sona ermesi durumunda, işçinin işe başladığı tarihten itibaren hizmet akdinin devamı süresince her geçen tam yıl için işverence işçiye 30 günlük ücreti tutarında kıdem tazminatı ödenmesi öngörülmüştür.

Üniversiteler Ortak Detaylı Hesap Planı'nda 372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının yardımcı hesap kodlarında sürekli, geçici ve taşeron işçiler için ayrılacak kıdem tazminatı karşılıkları için ayrı ayrı yardımcı hesap kodları belirlenmiştir. Bu düzenlemeye göre çalıştırılan işçilerin tamamının kıdem tazminatları için ayrılan karşılıkların, niteliğine uygun olarak ilgili yardımcı hesap kodları ile Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Ayrıca; ayrılan karşılık tutarlarının, hesap planının "630.01.03.20.1/2/3/4 "İhbar ve Kıdem Tazminatları" kodu ile faaliyet giderlerine yansıtılması gerektiğinden, yıl sonunda faaliyet gider ve gelirlerine göre oluşan dönem faaliyet sonucu da ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılık tutarları kadar etkilenmektedir.

Yapılan incelemede, 2021 yılında ayrılan ve devam eden yıllarda yıllık olarak kıdem tazminatı tavanları tutarında güncellenmeyen karşılıklar olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle

kamu idaresinin gerçekleşen 2024 yılına ilişkin faaliyet sonucu, faaliyet gideri olarak muhasebe kayıtlarında güncellenmeyen karşılık tutarları kadar hatalı gerçekleşmiştir.

Kamu İdaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapıldığı; 2025/1845 yevmiye numaralı muhasebe işlem fişiyle düzeltildiği ifade edilmiş olmakla birlikte 2025 yılında yapılan bu işlemin 2024 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, 2024 yılı Bilançosunda 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı ile Geçmiş Dönemler ve Dönem Faaliyet Sonucu Hesapları ile 2024 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda gösterilen dönem faaliyet sonucunda güncellenmeyen karşılık tutarları kadar hataya neden olunmuştur.

BULGU 4: Kameralı Güvenlik Sistemi Alımlarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Şırnak Üniversitesi akademik ve idari birimleri tarafından alımı yapılan kameralı güvenlik sistemi veya bu sistemler için ihtiyaç duyulan malzeme alımlarının muhasebe birimi tarafından 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabına kaydedilmesi gerekirken 255 Demirbaşlar Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "253 Tesis, makine ve cihazlar hesabı" başlıklı 133'üncü maddesinde; 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabının; kamu idarelerinin faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan, büro makine ve cihazları hariç her türlü makine, tesis ve cihazları ile bunların eklentileri ve yükleme, boşaltma, aktarma makine ve gereçlerinin izlenmesi için kullanılacağı, aynı Yönetmelik'in "255 Demirbaşlar hesabı" başlıklı 135'inci maddesinde, 255 Demirbaşlar Hesabının; kamu idarelerinin faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi uzun süre kullanılabilen varlıkların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabının işleyişinin düzenlendiği 178'inci maddesinde; bütçeye gider kaydıyla edinilen tesis, makine ve cihaz tutarları ve tesis, makine ve cihazlar hesabında kayıtlı tesis makine ve cihazların iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veya veriminin arttırılmasına ilişkin olarak bütçeye gider kaydıyla yapılan değer arttırıcı harcama tutarlarının 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabına borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı, 325 Nakit Talep ve Tahsisleri Hesabı

veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Taşınır Mal Kapsamındaki Tesisler ve Detay Kodlarına ilişkin olarak 39 Sıra Numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin "Taşınır mal kapsamındaki tesisler" başlıklı 4'üncü maddesinde; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin kullanımında bulunan veya edinilecek olan; bir makine veya cihazın ürettiği enerjiyi, sesi, görüntüyü vb. ileten, dağıtan veya uzaktaki verileri toplayıp kaydeden makine veya cihazlar arasındaki düzeni sağlayan, birbiriyle entegre makine ve cihazlardan oluşan, gerektiğinde başka yere taşınabilen sistemlerin taşınır mal kapsamında tesis olarak kabul edileceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Tebliğ'in "Taşınır mal kapsamındaki tesislerin kaydedileceği taşınır detay kodları" başlıklı 5'inci maddesinde; 253.01.03 Görüntüleme, Bilgi Toplama ve Takip Sistemleri detay koduna; kamu binalarında kurulu bulunan kameralı güvenlik sistemlerinin kaydedileceği ifade edilmiştir.

Kamu İdaresince söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ve düzeltme kaydı için çağrı açıldığı bilgi verilmiş olmakla birlikte 2025 yılında yapılan bu işlemin 2024 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, Üniversitenin kullanımındaki binalarda kurulu olan güvenlik kamerası sistemleri ile bu sistemlerin iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veya veriminin arttırılmasına ilişkin olarak yapılan değer artırıcı alımların 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Tek Kaynaktan Temin Edilen Hizmetlere İlişkin Mevzuatın Öngördüğü Araştırmaların Yapılmaması

4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (a) bendi kapsamında yapılan alımlarda, mevzuat gereği düzenlenen tek kaynaktan temin edilen hizmetlere ilişkin alımlarda gereken detaylı araştırmaların yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22.1.1.5'inci maddesinde; 04.03.2009 tarihli ve 27159 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İhale Uygulama Yönetmeliklerinde 4734 sayılı Kanun'un 22 nci maddesinin (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında idarece yapılacak alımlarda kullanılmak üzere "4734 sayılı Kanun'un 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form" un yer aldığı belirtilmiştir.

Buna göre ihtiyacın gerçek veya tüzel tek kişiden yapılma sebeplerinin ayrıntılı şekilde ortaya koyulacağı, Kanun'un 22'nci maddesinin ilgili bentlerinde belirtilen hükümlerin uygulanabilir olmasını sağlayan sebeplerin detaylı olarak yazılacağı, bunlara ilişkin belgelerin de anılan forma ekleneceği belirtilmiştir.

Ayrıca ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabileceğinin detaylı olarak yazılacağı, fiyat araştırması yapılacağı, ihtiyaç konusu mal veya hizmetin niteliklerinin tarif edileceği ve bu hususlara ilişkin bütün belgelerin ilgili forma ekleneceği hükme bağlanmıştır.

4734 sayılı Kanun'un 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form'un dipnotlarında piyasa fiyat araştırmasının ne şekilde yapılması gerektiği açıklanmıştır.

Dipnot açıklamalarına göre ödeme sürecinde yapılması gereken piyasa fiyat araştırması; aynı malı veya hizmeti ilgili tek kaynaktan alan diğer kamu/özel tüzel kişiliklerine veya gerçek kişilere satış fiyatı, aynı mal veya hizmet daha önce ilgili tek kaynaktan alındıysa daha önceki alım bedelinin, tedavüldeki Türk parası cinsinden ise Üretici Fiyat Endeksi kullanılarak, döviz cinsinden ise tespit tarihinde geçerli Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Döviz Alış Kuru üzerinden güncellenmesi sonucu ortaya çıkacak fiyat, ilgili tek kaynaktan istenen proforma fatura fiyatı, Ticaret Odası, Sanayi Odası veya Meslek Odasından ve varsa üretim ve/veya satış yapan kurum ve kuruluşlardan alınan fiyat ve ilgili tek kaynağın internet veya sair şekilde ilan ettiği katalog fiyat tarifesi esas alınmak suretiyle yapılmalıdır.

Denetimlerde, İdare tarafından tek kaynaktan hizmet alımlarında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form'un dipnot açıklamalarına göre piyasa araştırması yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış olup, konuya ilişkin gerekli tedbirlerin alınacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; Kanun'un 22'nci maddesinin (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında yapılan alımlarda mevzuatın öngördüğü ayrıntıda tüm araştırmaların yapılması, açıklayıcı bilgilerin söz konusu formlara eklenmesi ve bu bilgilere dayanak teşkil eden belgelerin forma eklenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Üniversite Bünyesinde Kiraya Verilen Alanların Bazılarında İşyeri Açma Ve Çalışma Ruhsatının Bulunmaması

Kampüs içerisinde kiralandan alanların yerinde incelenmesi neticesinde faaliyette bulunan işletmelerin bazılarında işyeri açma ve çalışma ruhsatının bulunmadığı görülmüştür.

10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde, bu Yönetmeliğin amacının, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesinde uygulanacak esas ve usulleri düzenlemek olduğu,

"Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde işyeri açma ve çalışma ruhsatının, Yetkili idareler tarafından bu Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet göstermesi için verdikleri izin olduğu,

"İşyeri açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde ise, Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyerinin açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı, İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemlerin bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmadığı, İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı,

Hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat ve sözleşme hükümlerine göre İdare, müstecirler ile sözleşme imzalandıktan sonra kiraya verilecek alanlarda yürütülecek faaliyetlerle ilgili olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının alınmasını sağlaması ve sözleşme süresi içerisinde işletme ruhsatının iptal edilip edilmediğini kontrol etmesi gerekmektedir.

Mahallinde yapılan denetimlerde Üniversite içerisinde faaliyet gösteren kantin, kafe ve restoranların bazılarında (çay, kafe, yiyecek ve içecek alanı) işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bulunmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış olup, konuya ilişkin gerekli tedbirlerin alınacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak, sözleşmenin konusuna giren faaliyetlerin mevzuata uygun olarak temiz ve güvenilir bir şekilde sunumunun yapılabilmesini sağlamak amacıyla İdarenin bu konudaki kontrollerini yapması ve ruhsatı olmayan işyerlerinin ruhsatlarını temin ettirmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Üniversite Taşınmazlarının Kiralanmasına Yönelik İhalelerde İstekliler Hakkında Yasaklılık Sorgulamasının Yapılmaması

Üniversitenin taşınmaz kiralamaları ile ilgili işlemlerinin incelemeler neticesinde, İdare'nin hüküm ve tasarrufunda bulunan taşınmazların kiralanması amacıyla 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılan ihalelerde, ihaleye katılan istekliler hakkında yasaklılık sorgulamasının yapılmadığı görülmektedir.

Devlet İhale Kanunu'nun “İhaleye Katılamayacak Olanlar” başlıklı 6'ncı maddesinde; bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanların ihaleye katılamayacakları belirtilmiştir.

Kamu İhale Kurumu tarafından geliştirilen sistem ve sorgulama yöntemleri ile elektronik olarak yasaklılık sorgulaması yapılma imkânı uzunca bir süredir mevcuttur. Buna rağmen İdare tarafından yapılan kiralama işlemlerinde istekliler için yasaklılık sorgulamasının yapılmadığı görülmektedir. Bu eksik uygulama nedeni ile kamu ihalelerine katılması yasaklı olan kişi veya firmaların İdare tarafından gerçekleştirilen 2886 sayılı Kanun kapsamındaki ihalelere katılmasının ve hatta ihaleyi kazanmasının önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış olup, söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında yapılan ihalelerde olduğu gibi 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında yapılan ihalelerde de isteklilerin yasaklılık sorgulamasının yapılarak, 2886 sayılı Kanun'da yer alan yasaklı kişi veya firmaların ihalelere katılımının engellenmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Öğretim Üyesi Kadrolarına Alım İlanlarında Objektif Kriterlere Aykırı Hususlara Yer Verilmesi

Üniversitede bulunan öğretim üyesi kadrolarına, eşitlik ve liyakat ilkelerine aykırı atamalar yapıldığı tespit edilmiştir.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın “Kanun önünde eşitlik” başlıklı 10'uncu maddesinde;

“... Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde (...)1 kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.” denilmektedir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun;

“Doktor Öğretim Üyesi” başlıklı 23'üncü maddesinde;

“... c) Yükseköğretim kurumları, doktor öğretim üyesi kadrosuna atama için Yükseköğretim Kurulunun onayını almak suretiyle, münhasıran bilimsel kaliteyi artırmak amacına yönelik olarak, bilim disiplinleri arasındaki farklılıkları da göz önünde bulundurarak, objektif ve denetlenebilir nitelikte ek koşullar belirleyebilirler.”

“Profesörlüğe yükselme ve atama” başlıklı 26'ncı maddesinde ise;

“... Üniversiteler, profesörlüğe yükseltilerek atama için aranan bu asgari koşulların yanında, Yükseköğretim Kurulunun onayını almak suretiyle, münhasıran bilimsel kaliteyi artırmak amacına yönelik olarak, bilim disiplinleri arasındaki farklılıkları da göz önünde ...”

hükümleri yer almaktadır

Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri İle Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin;

“Dürüstlük ve tarafsızlık” başlıklı 9'uncu maddesinde

“Kamu görevlileri; tüm eylem ve işlemlerinde yasallık, adalet, eşitlik ve dürüstlük ilkeleri doğrultusunda hareket ederler, ... Kamu görevlileri, takdir yetkilerini, kamu yararı ve hizmet gerekleri doğrultusunda, her türlü keyfilikten uzak, tarafsızlık ve eşitlik ilkelerine uygun olarak kullanırlar. .” denilmektedir.

Anayasa'nın yukarıda değinilen 10'uncu maddesi ile Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri İle Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin yine yukarıda değinilen 9'uncu maddesi uyarınca, kamu görevlileri görevlerini yerine getirirken, eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar. Yine Kanunlarla kamu görevlilerine verilen takdir yetkisi kamu yararı ve hizmetin gerekleri ile sınırlıdır. Kamu görevlileri bu yetkilerini kullanırken eşitlik ve tarafsızlık ilkesine bağlı kalmak zorundadırlar.

Üniversitece 2024 yılı içerisinde öğretim üyesi alımı amacıyla ilan verilmiş, atama yapılacak kadrolara ilişkin olarak 2547 sayılı Kanun'un yukarıda da değinilen maddeleri uyarınca bazı ek kriterler getirilmiş ve boş bulunan kadrolar için öğretim üyesi atamaları gerçekleştirilmiştir. Aşağıda sıralanan kriterler bu duruma örnek olarak gösterilebilir.

– Finans alanında Doçentliğini almış olmak. İşletmelerde sürdürülebilir büyüme üzerine çalışmalar yapmış olmak,

– Doçentliğini İslam Sanatları Tarihi alanında almış olmak ve İslam dönemi resimli el yazmaları ile ilgili çalışmalar yapmış olmak,

-Doçentliğini İslam Hukuku Ana Bilim Dalından almış olup, İslam Hukuku Usulünde Ruhsat Teorisi ile ilgili çalışmalar yapmış olmak,

– Doçentliğini inşaat mühendisliği alanında almış olmak, yol kenar güvenliği sistemleri konusunda çalışmalar yapmış olmak,

– Makine mühendisliğinde Doktorasını yapmış olmak. Makine mühendisliği alanında Doçentliğini almış olmak. Dizel motorlarda hidrojen kullanımı ve hidrojen yakıt hücresi alanlarında çalışmalar yapmış olmak,

-Doçentlik unvanını Biyoloji bilim alanında almış olup, bal arısı hastalık ve zararları konularında çalışmalar yapmış olmak,

-Doçentlik unvanını Biyoloji bilim alanında almış olup Dicle Nehrindeki balık türlerinin boyolojisi üzerine çalışmaları olmak,

-Tarla Bitkileri Yetiştirme ve Islahı bilim alanında Doçent unvanı almış olup, Diploid ve Tetraploid Buğday Türlerinde Bağlantı Haritalama, QTL (Kantitatif Özellik Lokusu) Haritalama ve Genom Boyu İlişki Haritalama (GWAS) çalışmaları yapmış olmak,

-Tarımsal Biyoteknoloji bilim alanında Doçent unvanı almış olup, Bitkilerde Transkriptom, Biyoinformatik ve Makine Öğrenmesi alanlarında çalışmalar yapmış olmak,

-Bahçe Bitkileri Yetiştirme ve Islahı Alanında doçentliğini almış olup, Sert çekirdekli meyvelerde anaç ıslahı, abiyotik stress, Bitki doku kültürü ve Bitkilerde Transkriptomik Analiz ile ilgili çalışmalar yapmış olmak

-Bağ Yetiştirme ve Islahı alanında doçentliğini almış olmak, Bağ yetiştirme ve ıslahı alanı ile Yerel üzüm çeşitleri üzerine ampelografik çalışmalar yapmış olmak,

-Doktorasını Bağ yetiştirme ve Islahı alanında yapmış olmak, örtü altı, topraksız kültür ve bitki besleme konularında çalışıyor yapmış olmak,

-Doktorasını Üretim Yönetimi ve Pazarlama bilim dalında yapmış olmak. Yer markalaması ve sosyal medya konularında çalışmaları olmak,

-Doktorasını Temel İslam Bilimleri Ana Bilim Dalı İslam Hukuku Bilim Dalında yapmış olup, erken dönemde Kelam-Fıkıh usülü ilişkisi üzerine çalışmalar yapmış olmak,

-Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik alanında doktora yapmış olmak. Wep Of Science (ESCI veya SSCI) kapsamındaki dergilerde yayımlanmış bilimsel makalesi bulunmak. Turizm Rotaları ve Hizmet Adaleti konularında çalışmalar yapmış olmak.

Yukarıda yer verilen örneklerde de görüleceği üzere, alımı yapılacak öğretim üyeliği kadroları için ek kriterler getirilirken, 2547 sayılı Kanun'un 23 ve 26'ncı maddelerinde ifade edilen objektif ve denetlenebilirlik ilkelerine riayet edilmemiş, ilanlarda spesifik ve belli bir kişiyi çağrıştıran şartlar istenmiştir. Yapılan denetimlerde kadrolara alım yapılan öğretim üyelerinin tamamının kriter olarak getirilen şartlarla ilgili kitap, makale veya doktora tezlerinin olduğu görülmüştür. Bunun sonucunda da alım yapılacak kadroların tamamına yakını için sadece birer kişi başvuru yapabilmiş ve aynı kişiler kadrolara alınmıştır.

Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanan ve internet sitesinden de ilan edilen “Akademik kadro ilanlarında aranan ek koşullara ilişkin” bilgi notunda, tüm üniversitelere yönelik olarak da söz konusu hususa değinilmiştir. Bilgi notunda, konu hakkında Yükseköğretim Kuruluna gelen şikayet dilekçelerinde; üniversitelerin akademik personel alımı için ilana çıktığı kadrolara ilişkin olarak ek koşullar belirlediği, ancak söz konusu ek koşulların bir adayı işaret edecek biçimde spesifik olarak belirlendiği ve böylece ilana diğer adayların katılımının engellendiği, ilanlara konulan ek koşullar yoluyla belirli kişilerin alınarak

üniversitede kadrolaşmaya gidildiği şeklinde iddialar yer aldığı, yapılan inceleme ve soruşturmalarda Üniversiteler tarafından çıkılan bazı ilanlarda yer alan ek koşulların belirli bir aday tanımlamaya yönelik olarak ve akademik rekabeti engelleyecek biçimde belirlenebildiği, ataması yapılan kişilerin yayınları ile belirlenen ek koşul arasında büyük benzerlikler bulunduğu ve hatta bazı atamalar için doğrudan ataması yapılan kişilerin yüksek lisans ya da doktora tez başlıklarının ek koşul olarak belirlendiği, bazı ilanlarda bilimsel kaliteye bilim disiplinleri arasındaki farklılıklarla açıklanamayacak ölçüde kısıtlayıcı ve rekabeti engelleyici koşullar belirlendiğinin görüldüğü, bunun akademik rekabeti engelleyecek nitelikte olmasının, Anayasa'nın eşitlik ilkesine ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na aykırılık teşkil edeceği, tesis edilen işlemin dava konusu edilmesi halinde yargı makamları tarafından atama işleminin iptal edileceği, buna bağlı olarak üniversitenin işleyişi üzerinde olumsuz etkiler yaratacağı ve kişiler açısından mağduriyetler yaratacağı, söz konusu atama işleminde rol alan yetkililer açısından idari ve cezai sorumluluklar doğuracağına açık olduğu, bu doğrultuda verilmiş bulunan yargı kararlarının bulunduğu, ifade edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, ilan şartlarının YÖK Akademik sayfasından kontrol edilerek kişiye özel ilan şartı taşımamasına özen gösterildiği ve ilan şartlarına ait yapılan akademik çalışmaların değerlendirildiği belirtilmesine rağmen yukarıda örneklerini verdiğimiz ilanların içeriğinin kişiyi tanımlamaya yönelik olarak akademik rekabeti engelleyecek nitelikte olduğu yönündeki tespitimizi karşılamadığı anlaşılmıştır.

Sonuç olarak Üniversite'nin çıkmış olduğu ilanlarda belirlediği ek koşulların kişiyi tanımlamaya yönelik olarak akademik rekabeti engelleyecek nitelikte olmasının, Anayasa'nın eşitlik ilkesine ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na aykırılık teşkil ettiği ve Üniversite'nin Kanunlarla belirlenen amaçlarına ulaşması açısından risk oluşturduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Kayıtlı Ambarlardan Bazılarının Fiziken Bulunmaması ve Ambarlarda Gözüken Taşınırın Ortak Kullanıma Verilmiş Olması

Üniversitenin bazı birimleri adına kayıtlı ambarların fiziken mevcut olmadığı, bu birimlere ait taşınırın ise ortak kullanıma verildiği halde kayıtlarda ambarda bulunan taşınır olarak gözüktükleri tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde ambar; kamu idarelerine ait taşınırın kullanıma verilinceye kadar veya kullanımdan iade edildiğinde muhafaza edildiği yer olarak tanımlamıştır

Yönetmelik'in "Dayanıklı taşınırın kullanıma verilmesi" başlıklı 23'üncü maddesine göre, ortak alanlarda kullanılmak üzere ambardan alınacak taşınır için Taşınır İstek Belgesi düzenlenmesi gerekmektedir. Taşınır; oda, büro, bölüm, geçit, salon, atölye, garaj ve servis gibi ortak kullanım alanlarına Dayanıklı Taşınır Listesi düzenlenmek ve istek yapan birim yetkilisinin ve/veya varsa ortak kullanım alanı sorumlusunun imzası alınmak suretiyle verilmelidir.

Yönetmelik'in "Sayım ve sayım sonrası yapılacak işlemler" başlıklı 32'nci maddesinde ambar sayım işlemleri tamamlandıktan sonra oda, büro, bölüm, geçit, salon, atölye, garaj ve servis gibi ortak kullanım alanlarında bulunan taşınırın Dayanıklı Taşınır Listeleri esas alınarak sayılması ve sayım sonuçlarının Sayım Tutanağında yer alan ilgili sütununda gösterilmesi düzenlemesi bulunmaktadır.

Üniversitenin bazı birimlerinde yerinde yapılan denetimler neticesinde; Taşınır Kayıt ve Yönetim Sisteminde İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokulu ve İdil Meslek Yüksekokulu adlarına tanımlanmış ambarlar gözükmese rağmen bu ambarların fiziken bulunmadıkları, tüm taşınırın merkezlere ait laboratuvarlarda ortak kullanımda olduğu ancak kayıtlarda ambarda bulunan taşınır şeklinde gösterildikleri ve bunlar için Dayanıklı Taşınır Listesi düzenlenmediği anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış olup, söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; birimlere ait taşınırın kullanıma verilinceye değin veya iade edildiğinde muhafaza edileceği ambarların fiziken de oluşturulması, halen ortak kullanımda olan taşınırın Dayanıklı Taşınır Listesi düzenlenerek ambar kayıtlarından çıkışlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 6: Kiraya Verilen Yerlerin Şartname ve Sözleşme Hükümlerine Uygun Şekilde Kullanılıp Kullanılmadığına İlişkin Denetimlerin Yapılmaması

Kiraya verilen yerlerin, sözleşmede öngörülmesine rağmen denetimlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kira sözleşmesinin 9, 24 ve 25'inci maddelerinde; İdarenin gerekli gördüğü zamanlarda taşınmaz yerinin işleyişini, kullanılan malzemenin kalitesini, sağlığa zararlı olup olmadığının

tespitini ve fiyatlarını kontrol etmek hak ve yetkisine haiz olduğu, yapılacak denetimler sonucunda tespit edilen eksikliklerin yine İdarece belirlenecek süre içinde giderilmemesi durumunda sözleşmenin tek tarafı olarak feshedileceği hüküm altına alınmıştır.

Şırnak Üniversitesi Rektörlüğü hüküm ve tasarrufundaki taşınmazlara ait kira şartnamesinin “Özel Şartlar” bölümünde işletmecilerin uyması gereken hijyen, sağlık, kıyafet, gıda güvenliği, yangın ve kazalardan korunma önlemleri ve ekipmanlarına ilişkin ayrıntılı hükümlere yer verilmiştir.

Diğer yandan, yukarıda belirtilen düzenlemelerde bir denetim öngörülmüş olmakla birlikte denetimin işleyişine, periyoduna, kimler tarafından ve ne şekilde gerçekleştirileceğine ilişkin açık hüküm ve ifadelere yer verilmemiştir.

Üniversitenin hüküm ve tasarrufundaki taşınmazlardan kiraya verilenlerin yerlerin (kafe, lokanta, tuhafiye vb.) şartname ve sözleşmelerde öngörülen şekilde herhangi bir denetiminin gerçekleştirilmediği, bu nedenle de kiracılara uygulanan bir yaptırım veya cezanın söz konusu olmadığı tespit edilmiştir.

Bu kapsamda, yeni kiraya verilecek yerlere ilişkin düzenlenecek sözleşmelerde, denetimlerin yürütülme sıklığı, belirlenecek görevlilerden oluşacak bir komisyon tarafından gerçekleştirilmesi, denetimler sonucunda bir rapor düzenlenmesi ve tespit edilen aykırılıklara ilişkin verilecek ceza ve yaptırım hükümlerini içerecek hükümlere yer verilmesinin; şartnamelerde yer alan hijyen, sağlık, gıda güvenliği ve yangından korunma gibi can ve mal emniyeti için öngörülen şartların sağlanmasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış olup, konuya ilişkin gerekli tedbirlerin alınacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; kiraya verilecek yerlere ilişkin sözleşme ve eklerinde yukarıda belirtilen hususlara ilişkin düzenlemelerin yapılması suretiyle sözleşmede öngörülen denetimlerin gerçekleştirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Kurum Taşınmazlarının Tespit ve Muhasebe Sistemine Kayıt İşlemlerinin Birbiriyle Tutarlı ve Tam Yapılmaması	2022	Kısmen Yerine Getirildi	